

КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА ТА УПРАВЛІННЯ

Циклова комісія Управління та адміністрування
(Назва циклової комісії)

Відділення Управління та адміністрування
(Назва відділення)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

 Тетяна КОСА

« 30 » 08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

З ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКІВ

(Назва навчальної дисципліни)

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**

Спеціальність **072 Фінанси, банківська справа та страхування**

Освітньо – професійна програма **Фінанси і кредит**

Оціночна діяльність

Освітньо – професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

Робоча програма навчальної практики з «Фінансово-економічних розрахунків» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр.

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма Фінанси і кредит, Оціночна діяльність

Робочу програму навчальної практики уклали: Гринчій Яна Володимирівна, спеціаліст вищої категорії, викладач методист.

Робочу програму навчальної практики з «Фінансово-економічних розрахунків»:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії Управління та адміністрування

Протокол № 2 від «26» серпня 2024 року

Голова циклової комісії

Вікторія ЦИРЮК

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Яна ГРИНЧІЙ

«24» серпня 2024 року

Розглянуто

Методист коледжу

Ірина ТИМОШЕНКО

«24» серпня 2024 року

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «28» 08 2024 року

Голова методичної ради

Тетяна КОСА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва навчальної дисципліни	Навчальна практика з фінансово-економічних розрахунків
Статус	Обов'язкова компонента освітньо-професійної програми
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС/годин	1,5/45
Індивідуальне завдання (курсний проєкт, курсова робота)	не передбачено
Форма контролю	захист звіту

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ РОЗРАХУНКІВ

Практична підготовка – одна з форм організації освітнього процесу та обов'язкова складова освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, спрямована на завершення формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосовування, оволодіння сучасними формами організації праці, обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, та ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

Навчальна практика з фінансово-економічних розрахунків є невід'ємною складовою освітнього процесу та організовується для здобувачів 2 курсу денної форми навчання спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Навчальна практика з фінансово-економічних розрахунків має на меті формування спеціальних знань і практичних навичок виконання завдань зі збору, обробки та аналізу фінансово-економічних даних з використанням комп'ютерної техніки, програмного забезпечення та наявних баз даних.

Набуваючи практичних знань, студенти здійснюють формування бази фінансово-економічних даних, аналіз фінансових систем конкретних фінансових і нефінансових організаціях, опановують економіко-статистичні методи обробки фінансово-економічної інформації, поглиблюють вміння щодо узагальнення висновків та обґрунтування пропозицій щодо удосконалення окремих процесів на об'єктах дослідження.

Метою навчальної практики з фінансово-економічних розрахунків є закріплення та поглиблення знань і вмінь з фінансів та фінансово-економічного аналізу; навчити застосовувати набуті теоретичні знання під час виконання практики пов'язаних з кредитуванням, розрахунками, фінансуванням інвестицій та наданням клієнтам широкого спектра фінансових послуг із застосуванням програми MS Excel. Студенти навчаються працювати з сайтами підприємств, установчими та нормативними документами, навчаються працювати з документацією, читати графіки, діаграми, таблиці, аналізують звітність підприємств.

Завдання навчальної практики є набуття необхідних навичок зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, вивчення структури підприємств та аналіз їх діяльності, підготовка до проходження виробничої практики. Керівник перед початком практики повідомляє цілі, мету і завдання практики, дає конкретні завдання студентам, в процесі виконання завдань здійснює контроль та консультацію, забезпечує раціональну організацію праці студентів.

Процес проведення навчальної практики з фінансів спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами законодавства.

СК 6. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.

СК 8. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

У результаті проведення навчальної практики з фінансів формуються програмні результати навчання відповідно до **ОПП**:

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для вирішення професійних завдань.

РН 07. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

РН 11. Формувати й аналізувати форми фінансової звітності та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Аналіз майнового стану підприємства

Баланс підприємства. Дані активу балансу, що відображають виробничий потенціал підприємства та активи, що створюють умови для підприємства. Складання агрегованих аналітичних балансів. Аналіз стану ОВФ та запасів. Оцінка дебіторської та кредиторської заборгованості. Аналіз джерел формування майна (коштів) підприємства. Горизонтальний і вертикальний аналіз балансу. Загальні висновки про фінансовий стан підприємства за даними експрес-аналізу балансу.

Аналіз фінансової стійкості

Поняття фінансової стабільності та фінансової рівноваги підприємства. Ресурсна, потенційна та фінансова стійкість. Чинники фінансової стійкості підприємства. Оцінка фінансової стійкості за допомогою абсолютних і відносних показників. Використання коефіцієнтного підходу при оцінці фінансової стійкості. Методика розрахунку показників фінансової стійкості. Типи фінансової стійкості підприємства та їх характерні риси. Методика визначення типу фінансової стійкості. Поняття запасу фінансової стійкості підприємства. Методика проведення аналізу запасу фінансової стійкості в системі «витрати – обсяг виробництва – прибуток». Розрахунок порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості, їх економічний зміст.

Аналіз платоспроможності та ліквідності

Економічна сутність платоспроможності і ліквідності підприємства. Взаємозв'язок понять платоспроможності і ліквідності. Поточна і перспективна платоспроможність. Поділ активів на групи за ступенем ліквідності. Поділ пасивів на групи за терміновістю погашення. Методика визначення ліквідності балансу.

Аналіз кредитоспроможності підприємства

Поняття кредитоспроможності підприємства. Фактори, які впливають на кредитоспроможність. Мета та завдання аналізу кредитоспроможності. Аналіз кредитоспроможності за балансом підприємства. Способи оцінки кредитоспроможності підприємства: фінансові коефіцієнти, аналіз грошового потоку, оцінка ділового ризику. Особливості і методика оцінки кредитоспроможності підприємства на основі фінансових коефіцієнтів. Склад системи оціночних коефіцієнтів. Особливості оцінки кредитоспроможності на основі аналізу грошових потоків підприємства. Поняття ділового ризику, чинники ділового ризику на стадіях постачання, виробництва, реалізації. Використання бального методу оцінки кредитоспроможності на основі аналізу ділового ризику.

Аналіз ефективності використання капіталу

Складові власного капіталу та пасивів підприємства. Завдання та джерела інформації аналізу власного капіталу підприємства. Аналіз структури власного і позикового капіталу. Інвестований та накопичений капітал. Показники, що використовуються при аналізі структури капіталу. Оцінка та врахування додаткових факторів, що впливають на співвідношення власних і залучених коштів. Аналіз рентабельності капіталу: зміст, показники, фактори впливу. Поняття «ціни капіталу». Етапи проведення оцінки вартості капіталу підприємства. Підходи до визначення ціни власного капіталу.

Оцінювання виробничо-фінансового левериджу

Сутність категорій фінансового, виробничого та фінансово-виробничого левериджу. Чинники, що впливають на розмір чистого прибутку підприємства.

Постійні, змінні, напівзмінні витрати підприємства. Метод «мертвої точки». Аналітичний розрахунок та графічне відображення взаємозв'язку «обсяг реалізації – витрати – прибуток». Визначення маржинального доходу та питомого маржинального доходу. Економічний зміст та оцінка виробничого левериджу підприємства. Економічний зміст та оцінка ефекту фінансового левериджу підприємства.

Аналіз ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства

Поняття і основні критерії ділової активності. Напрямки проведення кількісної оцінки ділової активності підприємства. Золоте правило економіки підприємства. Показники використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Показники ділової активності: методика розрахунку та економічний зміст. Оцінка економічного потенціалу підприємства. Економічний зміст та методика розрахунку коефіцієнта сталості росту. Модель оцінки впливу чинників на ступінь сталого розвитку.

Аналіз фінансових результатів та рентабельності діяльності підприємства

Валовий прибуток та його складові. Вплив окремих груп фінансових результатів на розмір валового прибутку. Прибуток від реалізації продукції (робіт та послуг). Аналіз факторів зміни прибутку від реалізації. Аналіз доходів і збитків, що не планується. Оцінка втрачених можливостей збільшення прибутку й причин цього. Аналіз розподілу прибутку. Визначення суми чистого прибутку, який залишається у розпорядженні підприємства. Аналіз і обґрунтування доцільності основних напрямків використання прибутку. Аналіз показників рентабельності: загальна рентабельність виробництва, реалізованої продукції, окремих виробів. Фактори зміни рентабельності, резерви рентабельності.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

№ з./п.	Зміст практики	Кількість годин		
		усього	у тому числі	
			практичні	самостійні
1.	Інструктаж з техніки безпеки та порядку проведення навчальної практики	0,5	0,5	
2.	Аналіз майнового стану підприємства	6,5	2,5	4
3.	Аналіз результатів фінансово-економічної діяльності підприємства	7	3	4
4.	Аналіз рентабельності діяльності підприємства	5	2	3
5.	Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	7	3	4
6.	Аналіз оборотності активів та пасивів підприємства	6	2	4
7.	Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства	6	2	4
8.	Аналіз вірогідності банкрутства підприємства	7	3	4
	ВСЬОГО	45	18	27

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ

Підсумком навчальної практики є залік, який проводиться на основі підготовлених звітів. Після закінчення терміну навчальної практики студенти звітують на цикловій комісії про виконання програми практики. Загальна форма такої звітності – подання письмового звіту, з позитивною відміткою керівника практики про допуск до захисту звіту з практики. Загальний обсяг звіту повинен містити приблизно 15 – 20 аркушів друкованого тексту, включаючи табличний та ілюстративний матеріал. Обсяг вступу – 1-2 сторінки. У вступі подається загальна характеристика звіту з обов'язковим висвітленням наступних питань і в рекомендованій нижче послідовності:

Мета роботи – формування знань про професійну діяльність за обраним фахом, ознайомлення з діяльністю підприємств.

Завдання (задачі) роботи – являють собою стисло викладений план звіту, який передбачає охоплення інформації про діяльність досліджуваного об'єкта.

Суб'єкт дослідження – виступає підприємство, на основі якого студент складає звіт з практики.

6. ЗАХИСТ ЗВІТУ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Звіт з практики подається у встановлений термін (не пізніше трьох днів) керівнику практики від закладу освіти для перевірки, рецензування та допуску до захисту. Звіт може виконуватись друкованим способом. Обсяг звіту складає 15 – 20 аркушів друкованого (шрифтом Time New Roman (звичайним) №14 редактору Word з інтервалом між рядками 1,5, (без будь-яких виділень) тексту на папері стандарту A4. Текст розміщується на одній сторінці аркуша, залишаючи вільними поля з інтервалами: зліва – 3 см, справа – 1см, згори і знизу по 2 см. Нумерація сторінок – наскрізна, починаючи з титульного аркуша, у правому верхньому кутку арабськими цифрами. На титульному аркуші, першій сторінці розділу, на сторінці списку літературних джерел та додатках номер сторінки не проставляється. Розділи мають порядкові номери. Розділи, пункти, підпункти повинні мати коротку змістовну назву, написану з прописної літери. Крапка у кінці назви не

ставиться. Назви розділів розміщуються посередині рядка. Кожний розділ починається з нової сторінки; назва пункту (підпункту) відокремлюється від тексту роботи одним рядком. Весь ілюстративний та розрахунковий матеріал, таблиці та малюнки оформлюються за наскрізною нумерацією, мають назву, що відображає їх зміст, період часу, одиниці виміру. У таблицях рекомендовано використовувати метод порівняння показників у часі (визначення абсолютних і відносних відхилень). Після закінчення періоду проходження навчальної практики студенти представляють звіт з практики, який підлягає перевірці у встановлені терміни, після чого відбувається захист звіту (залік проходження навчальної практики). Результати заліку проставляються у всіх підсумкових документах успішності до початку державної атестації студентів. Студент, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховується з коледжу. В окремому випадку йому може бути надано право проходження практики повторно під час канікул.

7. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Технології навчання:

- практичний метод (виконання практичних завдань, побудова схем, діаграм, розв'язання задач);
- наочний метод (метод ілюстрацій);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання;
- самостійна робота (розв'язання задач, виконання завдань);
- індивідуальна робота.

Методи оцінювання:

- презентації результатів виконаних завдань;
- захист звіту.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1. Шкала оцінювання результатів навчання за національною системою:

Національна шкала	Практичні уміння та навички
«Відмінно»	Здобувач самостійно розв'язує типові задачі різними способами, здатний проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних завдань студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу, його дії вирізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати
«Добре»	Здобувач самостійно розв'язує типові завдання, володіє базовими навичками з виконання практичних завдань, може самостійно скласти обрати метод реалізації, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату
«Задовільно»	Здобувач може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати елементарний аналіз операцій, але не спроможний самостійно визначити метод розв'язання задачі. Може робити висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи
«Незадовільно»	Здобувач знає умовні позначення та вміє розрізняти основні поняття, виконувати найпростіші облікові записи. Здобувач може використовувати законодавчі положення, але не може самостійно виконати облікову роботу і зробити висновки

7.2. Шкала оцінювання результатів навчання за системою ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю недоліків)
64-73	задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні джерела інформації:

1. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. 260 с.
2. Економічний аналіз: теорія і практика: навчально-методичний посібник [для бакалаврів, магістрів та аспірантів напряму підготовки 051 "Економіка"] / А.В. Рибчук, О.А. Ковенська, Н.М. Антофій, В.І. Покотилова. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 220 с.
3. Марусяк Н.Л. Фінансовий аналіз : навч. посібник. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
4. Фінансовий аналіз: навч. посібник / За заг. ред. Т.Д. Косової, І.В. Сіменко. – К.: ЦУЛ, 2013. – 440 с.

Інтернет ресурси:

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП), виданий Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012 року [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_063
3. Міжнародний стандарт фінансової звітності, виданий Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012 року [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

9. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Навчальний рік	Зміст внесених змін та доповнень	Номер протоколу засідання циклової комісії	Підпис голови циклової комісії